

JAN KOCHANOWSKI

**[Treny - Motto
i dedykacja]**

JAN KOCHANOWSKI

TRENY

[Motto i dedykacja]¹

Tales sunt hominum mentes, quali pater ipse
Juppiter auctiferas lustravit lumine terras².

ORSZULI KOCHANOWSKIEJ,
WDZIĘCZNEJ³, UCIESZONEJ⁴, NIEPOSPOLITEJ⁵ DZIECINIE, KTÓRA CNÓT
WSZYTEKICH⁶ I DZIELNOŚCI⁷ PANIEŃSKICH POCZĄTKI WIELKIE
POKAZAWSZY, NAGLE, NIEODPOWIEDNIE⁸, W NIEDOSZŁYM⁹ WIEKU
SWOIM, Z WIELKIM A NIEZNOŚNYM¹⁰ RODZICÓW SWYCH ŻALEM
ZGASŁA¹¹, JAN KOCHANOWSKI, NIEFORTUNNY¹² OCIEC¹³, SWOJEJ
NAMILSZEJ¹⁴ DZIEWCIE¹⁵ ZŁZAM¹⁶ NAPISAŁ.
NIE MASZ CIĘ¹⁷, ORSZULO MOJA.

¹W przypisach gwiazdką oznaczono wyrazy, które są używane do dziś, ale których znaczenie w *Trenach* jest odmienne od znaczenia obecnego. [przypis edytorski]

²*Tales sunt (...) lumine terras* (łac.) — „Umysły ludzkie są odbiciem światła, którym ojciec Jupiter oświeca urodzajne ziemie.” Fragment *Odysei* Homera w przekładzie łacińskim Cyserona, który przetrwał tylko jako cytat w *De Civitate Dei* św. Augustyna. [przypis redakcyjny]

³*wdzięczny** (starop.) — miły, przyjemny. [przypis redakcyjny]

⁴*ucieszony** (starop.) — przynoszący radość, przynoszący pociechę, uciechę. [przypis redakcyjny]

⁵*niepospolity* — niezwykle, obdarzony niezwykle zaletami. [przypis redakcyjny]

⁶*wszytki* (starop.) — wszystkie. [przypis redakcyjny]

⁷*dzielność** (starop.) — cnota, zaleta; pol. *cnota* i *dzielność* to odpowiedniki łac. *virtus*. [przypis redakcyjny]

⁸*nieodpowiednie* (starop. przysłów.) — bez zapowiedzi, bez uprzedzenia, nieodpowiednio, wbrew porządkowi rzeczy. [przypis redakcyjny]

⁹*niedoszły* — niedojrzały (mówi się potocznie: owoc dochodzi, czyli dojrzewa; por. wyrażenie: owoce dojrzały, doszły). [przypis redakcyjny]

¹⁰*nieznośny** — nie do zniesienia. [przypis redakcyjny]

¹¹*zgasnąć* (przen.) — umrzeć. [przypis redakcyjny]

¹²*niefortunny* — nieszczęśliwy, nieszczęsny, dotknięty złym losem (por. *fortuna*: powodzenie, szczęście, los; jest to pojęcie ważne w utworach Kochanowskiego). [przypis redakcyjny]

¹³*ociec* (starop.) — ojciec. [przypis redakcyjny]

¹⁴*namilszy* (starop.) — najmiłszy. [przypis redakcyjny]

¹⁵*dziewka** (zdr. od starop. *dziewa*) — dziewczyna. [przypis redakcyjny]

¹⁶*złza* (starop.) — ła. [przypis redakcyjny]

¹⁷*nie masz cię* — nie ma cię, nie istniejesz. [przypis redakcyjny]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z **Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur**.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na **Licencji Wolnej Sztuki 1.3**. Fundacja Nowoczesna Polska zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w **Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur**. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/treny-motto-i-dedykacja>

Tekst opracowany na podstawie: Jan Kochanowski, *Treny*, Drukarnia Łazarzowa, wyd. 2, Kraków, 1583

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Olga Sutkowska, Piotr Wilczek.

Okładka na podstawie: [the foot](https://www.flickr.com/photos/the-foot/), [slightly everything@Flickr](https://www.flickr.com/photos/slightlyeverything/), CC BY 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Dołącz do **Towarzystwa Przyjaciół Wolnych Lektur** i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).